

Versie 1.0 – mei 2024

Beleidskader: Legger Waterschap Zuiderzeeland

W. Mugge
B. Fetlaar
K. Harmsen
J. van der Kort
R. Maasdam

Versie	Datum	Toelichting
1.0	15-05-2024	Definitief ten behoeve van vaststelling door Algemeen Bestuur

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1.	Aanleiding en doel van het beleidskader	4
1.2.	Leeswijzer	4
2.	Juridisch kader & Uitgangspunten Legger	5
2.1.	Juridische status	5
2.1.1.	Omgevingswet	5
2.1.2.	Waterschapswet	5
2.1.3.	Omgevingsverordening provincies.....	5
2.1.4.	Beleidskader Legger Waterschap Zuiderzeeland.....	5
2.1.5.	De leggerkaart, het beheerregister en juridische status	6
2.2.	Relatie Legger, Waterschapsverordening & Onderhoudsverordening	7
2.3.	Functies van de waterstaatswerken in de legger	7
2.4.	Leggerwaarden, leggerviewers en begeleidend schrijven	7
2.4.1.	Leggerwaarden	7
2.4.2.	Leggerviewers	8
2.4.3.	Begeleidend schrijven	9
2.5.	Normatieve profielen	9
2.5.1.	Betekenis	9
2.5.2.	Normatief profiel, feitelijke profiel en onderhoudsprofiel	9
2.6.	Toewijzing van onderhoudsplicht aan waterstaatswerken	11
2.6.1.	Eigendom situatie	11
2.6.2.	Belanghebbende	11
2.6.3.	Toewijzing onderhoudsplicht waterstaatswerken	12
2.7.	Compleetheid en correctheid legger	12
2.8.	Procedure voor een leggerherziening en aanpassing van het beleidskader	12
2.8.1.	Leggerherziening	12
2.8.2.	Aanpassing van het beleidskader	12
3.	Waterkeringen.....	13
3.1.	Algemeen	13
3.2.	Definitie	13
3.2.1.	Primaire waterkeringen	13
3.2.2.	Regionale waterkeringen	14
3.2.3.	Overige waterkeringen	14
3.3.	Onderhoudsplicht waterkeringen	14
3.4.	Leggerwaarden waterkeringen	14
3.4.1.	Geografische ligging.....	14
3.4.2.	Onderhoudsplicht	17
3.4.3.	Dwarsprofielen	17
4.	Watersysteem	19

4.1.	Algemeen	19
4.2.	Definities.....	19
4.2.1.	Hoofdvaarten	19
4.2.2.	Vaarten en tochten	19
4.2.3.	Sloten	20
4.2.4.	Stedelijk water	21
4.3.	Onderhoudsplicht oppervlaktewater	21
4.4.	Leggerwaarden oppervlaktewater	21
4.4.1.	Geografische ligging.....	22
4.4.2.	Normatief profiel	22
4.4.3.	Onderhoudsplicht	23
5.	Kunstwerken	24
5.1.	Algemeen	24
5.2.	Definitie	24
5.3.	Onderhoudsplicht kunstwerken	24
5.4.	Leggerwaarden kunstwerken	25
	Bijlagen	27
	Bijlage 1: Algemene uitgangspunten onderhoudsplichtige op basis van eigendom en belang.	28
	Bijlage 2: Toekomstige ontwikkelingen en wensen voor de Legger en het Beleidskader Waterschap Zuiderzeeland	35

1. Inleiding

Dit beleidskader van de legger van Waterschap Zuiderzeeland is door het Algemeen Bestuur van Waterschap Zuiderzeeland op 16 juli 2024 vastgelegd. Dit beleidskader is een vertaling van de gegevens die in de legger van het waterschap zijn verwerkt. Op deze manier wordt invulling gegeven aan de legger zoals deze is omschreven in artikel 2.39, lid 1 van de Omgevingswet en de onderhoudslegger in artikel 78, lid 2 van de Waterschapswet.

1.1. Aanleiding en doel van het beleidskader

Waterschap Zuiderzeeland is conform de Omgevingswet verplicht om de waterstaatswerken binnen het beheergebied, vast te leggen in een legger. In deze Omgevingswetlegger is vastgelegd aan welke normen een waterstaatswerk dient te voldoen qua:

- ligging
- vorm
- afmeting
- constructie

Daarnaast is het waterschap conform de Waterschapswet verplicht om in een onderhoudslegger de onderhoudsverplichting van de waterstaatswerken binnen het beheergebied vast te leggen. De Omgevingswetlegger en de onderhoudslegger worden gecombineerd tot één openbare legger voor Waterschap Zuiderzeeland.

Dit beleidskader geeft inzicht in welke normen en data (hierna: leggerwaarden) zijn vastgelegd in de Legger Waterschap Zuiderzeeland en is hiermee een handvat voor het op orde houden van de Legger en het beleidskader maakt inzichtelijk wat men kan verwachten van de legger. De leggerwaarden die in de Legger zijn opgenomen qua ligging, vorm, afmeting en constructie en de toewijzing van de onderhoudsverplichting worden in dit beleidskader nader gespecificeerd en onderbouwd.

Het beleidskader draagt bij aan uitgangspunt 7 van de bestuurlijke uitgangspunten beheer en onderhoud: *De informatie over onze assets ligt eenduidig vast. Het gaat hierbij zowel om geografische informatie (de ligging van de asset) als inhoudelijke informatie. Hierbij geldt het principe enkelvoudige opslag, meervoudig gebruik. Deze assetdata zijn betrouwbaar en actueel. Onze datasystemen zijn veilig, gebruiksvriendelijk en goed toegankelijk.*

1.2. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van dit document is het juridisch kader opgenomen en zijn de uitgangspunten verder toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de definities van de verschillende type waterkeringen, de invulling van de onderhoudsplicht en de leggerwaarden die zijn opgenomen in de legger. In hoofdstuk 4 staat dit beschreven voor het watersysteem. Hoofdstuk 5 gaat in op de kunstwerken binnen het beheergebied van het waterschap en hoe deze zijn vastgelegd in de legger.

2. Juridisch kader & Uitgangspunten Legger

2.1. Juridische status

2.1.1. Omgevingswet

Conform [artikel 2.39, lid 1 van de Omgevingswet](#), is Waterschap Zuiderzeeland verplicht om de waterstaatswerken binnen het beheergebied, vast te leggen en bij te houden in een legger. In deze legger staat de normatieve toestand van de beheerobjecten. In de praktijk betekent dat dat de ligging, vorm, afmeting en de constructie van het waterstaatswerk in de legger staan beschreven. De Omgevingswetlegger wordt aangepast bij bijvoorbeeld het aanleggen van nieuwe waterstaatswerken (watergang/waterkering/kunstwerk) of bij het aanpassen van het normatieve profiel van een watergang of waterkering. Dit betekent dat alleen bij het wijzigen van de normatieve situatie de legger ook gewijzigd moet worden. Wanneer de feitelijke situatie afwijkt van de leggersituatie, maar dit niet conflicteert met de normatieve situatie (bijvoorbeeld: een watergang met een breder en dieper feitelijk profiel dan normatief profiel) hoeft de legger niet aangepast te worden.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Dit heeft consequenties voor de legger van het waterschap. Hier is en wordt op de volgende manier op geanticipeerd:

- De beschermingszones zijn opgenomen in de Waterschapsverordening. Het is met het intreden van de Omgevingswet niet meer verplicht om deze zones op te nemen in de legger, omdat deze deel uitmaken van de kaarten in de Waterschapsverordening. De functie van de legger om aan te geven waar de Keur (voorloper van de Waterschapsverordening) van toepassing is, komt hiermee te vervallen. Omdat de legger een herkenbaar instrument is, is ervoor gekozen om de beschermingszones van de waterkeringen wel in de legger weer te geven.
- Wanneer in de toekomst wordt besloten de Omgevingswetlegger en/of de onderhoudslegger te gaan ontsluiten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), moeten waterstaatswerken en overige werken als vlak worden opgenomen op de kaart. Hier is Waterschap Zuiderzeeland al ver mee gevorderd, maar nog niet zo ver dat dit in 2024 al in de legger kan worden weergegeven. Dit volgt in 2025/2026.

2.1.2. Waterschapswet

Volgens [Artikel 78 van de Waterschapswet](#) is Waterschap Zuiderzeeland verplicht om een onderhoudslegger op te stellen. In deze legger is vastgesteld welke partijen onderhoudsplichtigen zijn voor de waterstaatswerken en welke onderhoudsverplichtingen hierbij horen. Daarnaast maakt de Legger vanuit de Waterschapswet het mogelijk om derden (bijvoorbeeld: bewoners aan het water) een onderhoudsplicht op te leggen aan een waterstaatswerk. Denk hierbij aan het onderhoud aan de beschoeiing en oevers van een watergang of het onderhoud aan kavelsloten.

2.1.3. Omgevingsverordening provincies

In de omgevingsverordening staan de regels hoe de provincies omgaan met de fysieke leefomgeving. De omgevingsverordening bevat ook (instructie-)regels voor andere overheden. In de omgevingsverordening van de provincie Flevoland ([artikel 6.24](#)), Overijssel ([artikel 5.8](#)) en Friesland/Fryslân ([artikel 3.17](#)) staat dat de legger waterstaatswerken in ieder geval bevat:

- a) de dwarsprofielen van de regionale keringen, oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden;
- b) een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de regionale waterkering, oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden.

2.1.4. Beleidskader Legger Waterschap Zuiderzeeland

Op basis van artikel 1:3 en artikelen 4:81 tot en met 4:84 Algemene wet bestuursrecht (Awb) zijn de bepalingen zoals beschreven in dit document een beleidsregel. Dit betekent dat de in dit document beschreven uitgangspunten bestuurlijke afwegingen c.q. interpretaties zijn op basis van de wettelijke bepalingen waarin de leggerverplichting staat beschreven.

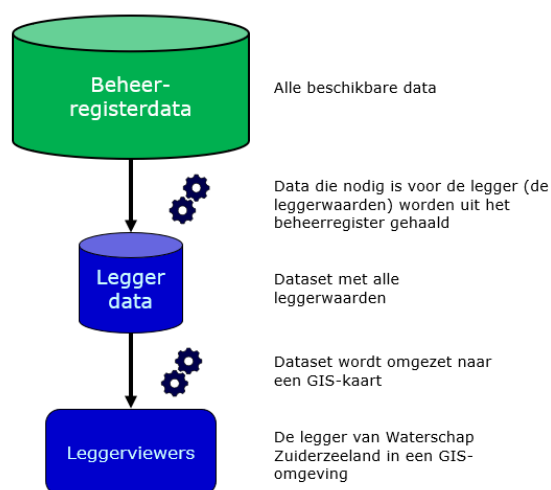
2.1.5. De leggerkaart, het beheerregister en juridische status

a. Leggerkaart

De leggerkaart of leggerviewer is het product waar het besluit c.q. de besluiten tot vaststelling van de Omgevingswetlegger en de onderhoudslegger in vastgelegd zijn. Naar ingelanden, overheden en andere belanghebbenden worden op de leggerkaart de normatieve toestand van waterstaatswerken en de onderhoudsplichten kenbaar gemaakt.

b. Beheerregister/Kernregistratie

Een technisch beheerregister is wettelijk verplicht voor primaire waterkeringen ([artikel 2.39, lid 3 van de Omgevingswet](#)). Het waterschap houdt het beheerregister (ook wel kernregister genoemd) echter ook bij voor andere waterstaatswerken. Waar in de Legger de normatieve toestand wordt vastgelegd, worden in het beheerregister ook de feitelijke afwijkingen bijgehouden (bijvoorbeeld over-dimensionering van een watergang/waterkering). Ook worden de onderhoudsplichten uit de Onderhoudslegger hierin opgenomen. Het register bevat daardoor de (technische) specificaties die nodig zijn voor het beheer en onderhoud van de waterstaatswerken. Het beheerregister bevat daarmee alle data en gegevens die beschikbaar zijn van de waterstaatswerken. De legger is één van de producten van het beheerregister. De datastroom van het beheerregister naar de legger is schematisch weergegeven in onderstaande Figuur 1.

Figuur 1: datastroom van beheerregister naar leggerviewers

c. Juridische status Omgevingswetlegger en onderhoudslegger

De Legger is gericht op het vaststellen van concrete informatie over de normatieve toestand van waterstaatswerken. De normatieve toestand wordt in de legger vastgelegd aan de hand van leggerwaarden. Deze leggerwaarden zijn afgeleid uit de in artikel 2.39 van de Omgevingswet benoemde parameters: Ligging, Afmeting, Vorm en Constructie. De leggerwaarden vanuit de Omgevingswet zijn geen normen waar derden (zoals burgers en/of belanghebbenden) rechten aan kunnen ontleen. De leggerwaarden zijn gewenste concrete fysieke (materiele) kenmerken van een waterstaatswerk of de hydrologische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam en daarmee een technisch instrument van de water(kering)beheerder. Conform de Omgevingswet is het beheer van het waterschap aan de waterstaatswerken gericht op deze leggerwaarden

De Onderhoudslegger is gericht op het vastleggen van onderhoudsplichten. Hieruit blijkt wie onderhoudsplichtige is en wat die plicht inhoudt. Een derde kan, in tegenstelling tot de leggerwaarden uit de Omgevingswet, wel een handhavingverzoek indienen bij het waterschap op basis van het vermeld in de Onderhoudslegger. In juridische zin is een dergelijk verzoek gebaseerd op de waterschaps- of onderhoudsverordening. Een reactie op zo'n verzoek van het waterschap is een besluit in de zin van artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit betekent dat het besluit moet voldoen aan de eisen vermeld in de Awb.

2.2. Relatie Legger, Waterschapsverordening & Onderhoudsverordening

In de [Waterschapsverordening](#) staan de regels (met name geboden en verboden) die het waterschap hanteert bij de bescherming van onder andere waterkeringen, watergangen en bijbehorende kunstwerken. Deze regels voorkomen dat deze waterstaatswerken, die ook zijn opgenomen in de Legger, beschadigen.

In de [Onderhoudsverordening](#) zijn de regels voor het onderhoud van deze waterstaatswerken nader uitgewerkt en vastgesteld. De onderhoudsverordening heeft dan ook een sterke verbinding met de legger en beschrijft wat wordt verstaan onder buitengewoon onderhoud en gewoon onderhoud aan waterstaatswerken. De legger en Onderhoudsverordening kunnen hierdoor feitelijk niet afzonderlijk van elkaar worden gelezen.

2.3. Functies van de waterstaatswerken in de legger

De waterstaatswerken die zijn opgenomen in de legger dragen bij aan de strategische doelen uit het [waterbeheerprogramma van Waterschap Zuiderzeeland](#):

- Veiligheid: We beschermen de inwoners en de waarden van ons gebied tegen overstromen;
- Voldoende en gezond water: We zorgen voor een robuust watersysteem dat past bij de gebruiksfuncties, dat goede levensomstandigheden biedt aan inheemse flora en fauna en dat bestand is tegen extreme weersomstandigheden. De fysische chemische toestand ondersteunt de ecologie en de gebruiksfuncties.

De bovenstaande strategische doelen komen voort uit [Artikel 2.1 van de Waterwet](#)¹.

2.4. Leggerwaarden, leggerviewers en begeleidend schrijven

2.4.1. Leggerwaarden

De Leggerwaarden, de gegevens van de waterstaatswerken die in de legger worden weergegeven, zijn een vertaling van de in paragraaf 2.1.1. en 2.1.2. genoemde wetsartikelen uit de Omgevingswet en de Waterschapswet:

- De (geografische) ligging;
- De vorm (lees: profiel) van het waterstaatswerk;
- Toewijzing van de onderhoudsplicht;
- Afmeting;
- Functionele eisen (constructie);

Door het toevoegen van de toewijzing van de onderhoudsplicht aan het waterstaatswerk worden de Legger uit de Omgevingswet en de Waterschapswet gecombineerd tot één legger: De Legger van Waterschap Zuiderzeeland.

De gegevens over vorm, afmeting en functionele eisen van het waterstaatswerk worden in de legger opgenomen wanneer deze onderscheidend zijn voor waterstaatkundige functies. De leggerwaarden voor de waterkeringen, het watersysteem en de kunstwerken zijn uitgewerkt in respectievelijk hoofdstuk 3, 4 en 5.

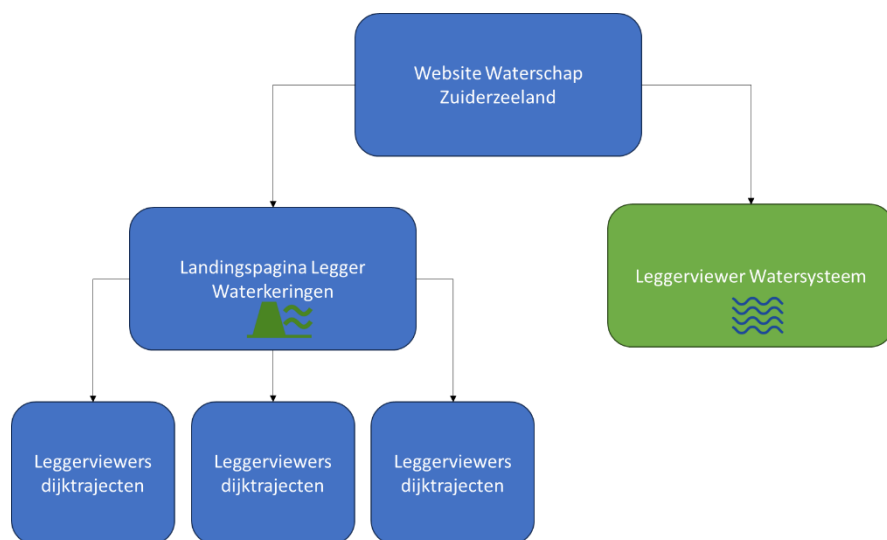
---

¹ Na 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet

2.4.2. Leggerviewers

De legger van Waterschap Zuiderzeeland is te raadplegen via de website van het waterschap. Op het moment van schrijven van dit beleidskader (2024) wordt een onderscheid gemaakt in de legger waterkeringen en de legger watersysteem (Figuur 2).

Figuur 2: Huidig (2023) onderscheid tussen de legger waterkeringen en legger watersysteem

Als iemand de legger watersysteem opent, komt die persoon direct terecht in de leggerviewer waarin de leggerwaarden zichtbaar zijn. Als iemand de legger waterkeringen opent, komt men eerst terecht op een landingspagina met daarop de dijkvakken binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland (Figuur 3). Vanuit deze landingspagina kan men klikken op de dijktrajecten, wanneer de leggerviewer met dit dijktraject opent.

Figuur 3: Landingspagina legger waterkeringen

Op de korte termijn (2024) is het de bedoeling om deze landingspagina van de waterkeringen samen te voegen met de leggerviewer van het watersysteem. De leggerviewers van de dijktrajecten blijven dan nog afzonderlijk te raadplegen door op het desbetreffende dijktraject te klikken. De volgende stap (2025 – 2026) is om de leggerviewers van de dijktrajecten te integreren in de leggerviewer van het watersysteem, zodat we als Waterschap Zuiderzeeland één leggerviewer hebben met daarin alle waterstaatswerken.

2.4.3. Begeleidend schrijven

Het begeleidend schrijven is een tekst die aan de leggever is toegevoegd met toelichtende informatie over wat er in de legger is weergegeven.

Leggever Watersysteem:

Het begeleidend schrijven in de legger van het watersysteem bevat in ieder geval:

- 1) Algemene toelichting met informerende tekst over het watersysteem en een toelichting wat er in de legger te zien is;
- 2) Toelichting op de profielen van de watergangen (paragraaf 2.5), met daarbij aandacht voor:
  - a. de betekenis van het normatieve profiel (paragraaf 2.5.1);
  - b. verschil in normatief, feitelijk en onderhoudsprofiel en toegestane marge (paragraaf 2.5.2);
  - c. Maatwerkovereenkomst voor stedelijk water (paragraaf 2.5.2);
- 3) Toelichting op onderhoudsplicht, daarbij aandacht voor:
  - a. Verwijzing naar [Onderhoudsverordening Waterschap Zuiderzeeland](#) voor onderbouw van gewoon en buitengewoon onderhoud;
  - b. Bestuurlijke uitgangspunten met betrekking tot frequentie controle normatieve waarden en manier van ingrijpen door waterschap Zuiderzeeland;
  - c. Overzicht van algemene toewijzing onderhoudsplicht (Bijlage 1);
  - d. Betekenis aangeland (paragraaf 2.6).

Leggers Dijktrajecten

Het begeleidend schrijven in de leggers van de dijktrajecten bevat in ieder geval:

- 1) Algemene toelichting met informerende tekst over het dijktraject (o.a. normering) en wat de legger precies is;
- 2) Toelichting op de (dwars)profielen van de waterkering (paragraaf 2.4);
- 3) Toelichting op onderhoudsplicht, daarbij aandacht voor:
  - a. Verwijzing naar [Onderhoudsverordening Waterschap Zuiderzeeland](#) voor onderbouw van gewoon en buitengewoon onderhoud;
  - b. Bestuurlijke uitgangspunten met betrekking tot frequentie controle normatieve waarden en manier van ingrijpen door waterschap Zuiderzeeland;
  - c. Onderhoudsplicht in kernzone voor Waterschap Zuiderzeeland, tenzij het vlak aanklikbaar is (paragraaf 3.4.2);
  - d. Betekenis aangeland (paragraaf 2.6).

In bijlage 1 is een voorbeeldtekst opgenomen voor het begeleidend schrijven van zowel het watersysteem als van een nader te bepalen dijkvak.

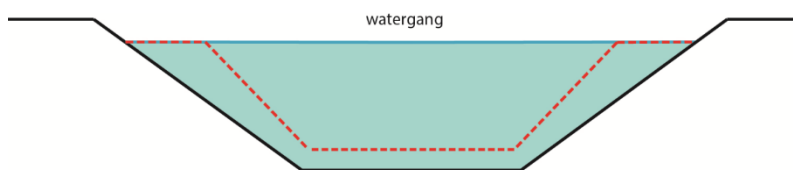
2.5. Normatieve profielen

2.5.1. Betekenis

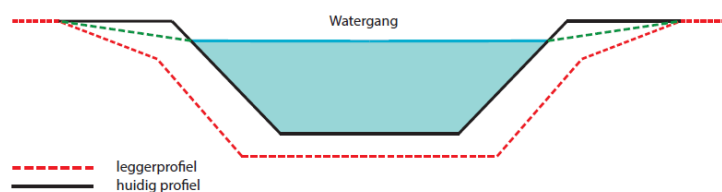
In de legger worden de normatieve waarden van waterstaatswerken vastgelegd: de theoretisch benodigde afmetingen of kenmerken. Deze afmetingen of kenmerken zijn gebaseerd op de normen voor waterstaatswerken in relatie tot de functies. Bij deze functies heeft het waterschap namelijk het grootste belang vanuit de Omgevingswet en het waterbeheerplan. Denk bijvoorbeeld aan normen voor de overstromings- en faalkans voor waterkeringen en de normen voor waterafvoer, waterkwaliteit, biodiversiteit, waterberging en wateroverlast voor het oppervlaktewater.

2.5.2. Normatief profiel, feitelijke profiel en onderhoudsprofiel

Het komt voor dat het feitelijke profiel (het profiel buiten) afwijkt van het normatieve profiel. Wanneer het werkelijke profiel groter is dan het normatieve profiel is dit in de meeste gevallen geen probleem. Denk hierbij aan de over-dimensionering van een waterkering of een watergang met een breder/dieper profiel dan het normatieve profiel. Wanneer het feitelijke profiel kleiner is dan het normatieve profiel is actie vereist van de onderhoudsplichtige. De waterkering is dan bijvoorbeeld niet meer hoog genoeg om aan de wettelijke eisen te voldoen en een watergang met een te klein profiel kan niet genoeg water afvoeren. Hieronder wordt aan de hand van twee voorbeeldafbeeldingen het verschil tussen het normatieve en feitelijke profiel weergegeven (Figuur 4 & Figuur 5). De frequentie van het controleren of de profielen nog voldoen en wanneer het waterschap actie onderneemt is opgenomen in de Bestuurlijke Uitgangspunten Beheer en Onderhoud.

Figuur 4: De stippellijn is het normatieve profiel van de watergang. Het feitelijke is van ruim voldoende diepte en breedte.

Figuur 5: de stippellijn is het normatieve profiel van de watergang. Het feitelijke profiel (zwarte lijn) is te klein wat betekent dat onderhoud nodig is.

Relatie Beleidskader Legger Waterschap Zuiderzeeland & Bestuurlijk Uitgangspunten Beheer en Onderhoud

Er bestaat een sterke relatie tussen dit beleidskader en de door het Algemeen Bestuur vastgestelde 'Bestuurlijke Uitgangspunten voor Beheer en Onderhoud'. De bestuurlijke uitgangspunten bepalen namelijk de frequentie van het toezicht door het waterschap op de vastgestelde normatieve waarden in de legger en de feitelijke situatie en hoe er indien nodig wordt ingegrepen om weer minimaal aan de normatieve waarden te voldoen. Deze uitgangspunten willen we duidelijk communiceren met ons beheergebied. De uitgangspunten voor het beheer en onderhoud aan het doorstroomprofiel van de watergangen en de oeverconstructies worden daarom opgenomen in het begeleidend schrijven van de leggerviewer van het watersysteem. Hetzelfde geldt voor de uitgangspunten voor het cyclisch en inspectiegericht onderhoud aan de waterkeringen in die desbetreffende leggerviewer. Voor meer informatie over de inhoud van het begeleidend schrijven van de leggerviewers, zie paragraaf 2.4.3.

Binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland zijn er ook waterstaatswerken waar andere partijen, naast Waterschap Zuiderzeeland, een belang bij hebben. Denk hierbij aan de nautische en recreatieve functie van een watergang waar de provincie en gemeenten een duidelijk belang bij hebben. Waterschap Zuiderzeeland heeft dan ook met deze derden afspraken gemaakt welk profiel in de praktijk gehandhaafd wordt: het onderhoudsprofiel. Deze onderhoudsprofielen (vastgelegd in het beheerregister, niet in de legger) zijn groter dan het normatieve profiel dat benodigd is vanuit het belang van het waterschap. De afspraken met betrekking tot het onderhoud aan de watergangen waar meerdere belangen spelen zijn vastgelegd in de [Maatwerkovereenkomst Stedelijk Water](#).

2.6. Toewijzing van onderhoudsplicht aan waterstaatswerken

Zoals onder paragraaf 2.1.2 is aangegeven, wordt in de onderhoudslegger vastgelegd wie (geheel of gedeeltelijk) onderhoudsplichtig is voor een waterstaatswerk. Het opleggen van onderhoudsverplichtingen aan onderhoudsplichtigen dient op één en dezelfde wijze plaats te vinden.

Het onderhoud van waterstaatswerken met een voornamelijk lokale functie wordt over het algemeen toegewezen aan belanghebbende(n) die er persoonlijk belang bij heeft dat het waterstaatswerk wordt onderhouden. Hierbij is sprake van maatwerk, waarbij er voor het waterschap beleidsruimte is om een afweging te maken. Met de volgende aspecten wordt rekening gehouden bij het toewijzen van het gewoon en buitengewoon onderhoud aan de waterstaatswerken in de legger:

- De eigendomssituatie
- Belanghebbende

Op basis van de eigendomssituatie en de belanghebbende van het waterstaatswerk kan een onderhoudsplicht worden toegewezen aan een derde. Dit wordt gedaan omdat het niet logisch is om deze waterstaatswerken gezien de functie en het belang dat het onderhoud aan dit waterstaatswerk wordt bekostigen via de waterschapslasten. Voor de toewijzing van een onderhoudsplicht vindt dan ook geen financiële compensatie plaats.

Derden met een onderhoudsplicht

Op basis van de eigendomssituatie en/of het belang dat een partij heeft bij een waterstaatswerk, kan een derde worden aangewezen voor zowel het gewoon als buitengewoon onderhoud aan een waterstaatswerk. Voorbeelden van derden zijn:

- Het Rijk;
- Een provincie;
- Een gemeente;
- Een aangeland.

Betekenis term aangeland:

In de vergadering van het AV van 28 oktober 2010 is het begrip aangeland nader gedefinieerd: onder aangeland wordt verstaan de zakelijke gerechtigde van het perceel grond naast een waterstaatswerk (o.a. oppervlaktewater)

2.6.1. Eigendom situatie

Het uitgangspunt bij Waterschap Zuiderzeeland is dat de eigenaar van grond onderhoudsplichtige is. Dat volgt uit artikel 2 van de Onderhoudsverordening Waterschap Zuiderzeeland 2023². Als grond met een beperkt recht is bezwaard (bijvoorbeeld: erfpacht) of met een persoonlijk recht in gebruik is gegeven (bijvoorbeeld: huur of pacht), dan rusten de onderhoudsverplichtingen ook op de beperkt zakelijk gerechtigden of gebruikers.

2.6.2. Belanghebbende

Bij de toewijzing van de onderhoudsplicht voor waterstaatswerken wordt ook beoordeeld wie belang heeft bij het waterstaatswerk. Over het algemeen kan worden gesteld dat waterstaatswerken met een belangrijke (regionale) waterstaatkundige functie in onderhoud zijn bij het waterschap zelf. Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterveiligheid en waterhuishouding (zie paragraaf 2.3) in het algemeen belang. Waterkeringen, stuwen, gemalen en andere peil-regulerende kunstwerken zijn nodig voor het uitvoeren van deze taak. Daarom wordt het onderhoud van de constructie voor deze kunstwerken aan het waterschap toegewezen als ze het algemeen belang dienen.

Wanneer het waterstaatswerk niet direct bijdraagt aan de strategische doelen van het waterschap, en het waterschap dus ook geen belang heeft bij het goed functioneren van het waterstaatswerk, vindt het waterschap het redelijk om de onderhoudsplicht neer te leggen bij degene die het meeste belang heeft bij het waterstaatswerk. Dit betekent het volgende: De belanghebbende(n) van een ondersteunend kunstwerk zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van dat kunstwerk. Bruggen en dammen (met al dan niet een duiker) e.d. zijn in veel gevallen aangelegd voor de

² Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet volgt dit uit artikel 1.2 van de Keur

bereikbaarheid. Daarom worden voor het onderhoud van de constructie van deze werken de betreffende wegbeheerder of de eigenaren van de percelen die gebruik maken van het kunstwerk ten behoeve van ontsluiting, aangewezen als onderhoudsplichtige. Het vrijhouden van het doorstromingsprofiel van duikers gelegen in hoofdwateren is een taak voor het waterschap. De eigenaar(en) van de aanliggende percelen blijven onderhoudsplichtige(n) van de damconstructie.

2.6.3. Toewijzing onderhoudsplicht waterstaatswerken

In de legger is voor de waterstaatswerken binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland aangegeven welke partij verantwoordelijk is voor het gewoon onderhoud en buitengewoon onderhoud. Wanneer er geen onderhoudsplicht is toegewezen in de legger aan een waterstaatswerk, gelden de afspraken die zijn vastgelegd in een overeenkomst/vergunning. Wanneer de onderhoudsplicht niet is vastgelegd in de legger en niet in een overeenkomst/vergunning, gelden algemene regels op basis van de uitgangspunten zoals hierboven beschreven in 2.6.1 & 2.6.2. Bijlage 1 bevat een overzicht met een algemene toewijzing van de onderhoudsplicht voor de waterstaatswerken en de uitgangspunten voor het bepalen van het buitengewoon onderhoud van specifiek de wegduikers en eindduikers.

2.7. Compleetheid en correctheid legger

In de legger staat een grote hoeveelheid gegevens. Het waterschap streeft naar een complete en correcte legger. Echter, niet voor alle waterstaatswerken zijn alle (normatieve) gegevens beschikbaar. Daarnaast zullen er soms fouten zitten in de gegevens. Het waterschap wil omissies en fouten graag verbeteren. Betrokkenen kunnen onjuistheden melden onder vermelding van de code van het waterstaatswerk via legger@zuiderzeeland.nl. Op deze manier kan de legger in een lopend proces steeds verder worden verbeterd.

Zolang de gegevens niet beschikbaar zijn, worden de betreffende velden leeg gelaten. In de legger wordt een opmerking toegevoegd dat de ontbrekende gegevens nog vastgesteld worden.

2.8. Procedure voor een leggerherziening en aanpassing van het beleidskader

2.8.1. Leggerherziening

Wij streven ernaar de leggers elk jaar te actualiseren. De meest recente gegevens uit het beheerregister worden hiermee verwerkt in de leggers en vastgesteld door het college van Dijkgraaf en Heemraden. Hiervoor heeft het waterschap een werkproces uitgewerkt dat wordt getrokken door de Leggercoördinator.

Leggers kunnen om verschillende redenen worden aangepast, zoals:

- Een nieuw waterstaatswerk is aangelegd of een bestaand waterstaatswerk is gewijzigd;
- Er heeft een normatieve wijziging plaatsgevonden
- De aangewezen onderhoudsplichtige is gewijzigd.

Bij actualisatie worden ook geconstateerde fouten en omissies in de bestaande legger aangepast. Bij het actualiseren van een legger worden deze wijzigingen overgenomen in de legger. Vóór het vaststellen van een legger wordt deze conform wet- en regelgeving zes weken ter inzage gelegd, in deze periode hebben belanghebbenden de mogelijkheid een zienswijze in te dienen.

2.8.2. Aanpassing van het beleidskader

Dit beleidskader legt de uitgangspunten van de legger vast. Het wijzigen van het beleidskader heeft dan ook grote impact op de inhoud van de legger. Het is daarom niet mogelijk om dit document zomaar aan te passen. De Leggercoördinator is verantwoordelijk voor de inhoud van dit document en voert indien nodig een aanpassing door. Denk hierbij aan het wijzigingen van de leggerwaarden van de waterstaatswerken die worden weergegeven in de legger. Wanneer deze wijzigingen zijn doorgevoerd in het beleidskader, dient het Algemeen Bestuur van Waterschap Zuiderzeeland het beleidskader opnieuw vast te stellen. Vervolgens worden de gewijzigde uitgangspunten uit het beleidskader doorgevoerd in de legger.

3. Waterkeringen

We beschermen de inwoners en de waarden van ons gebied tegen overstromingen.

3.1. Algemeen

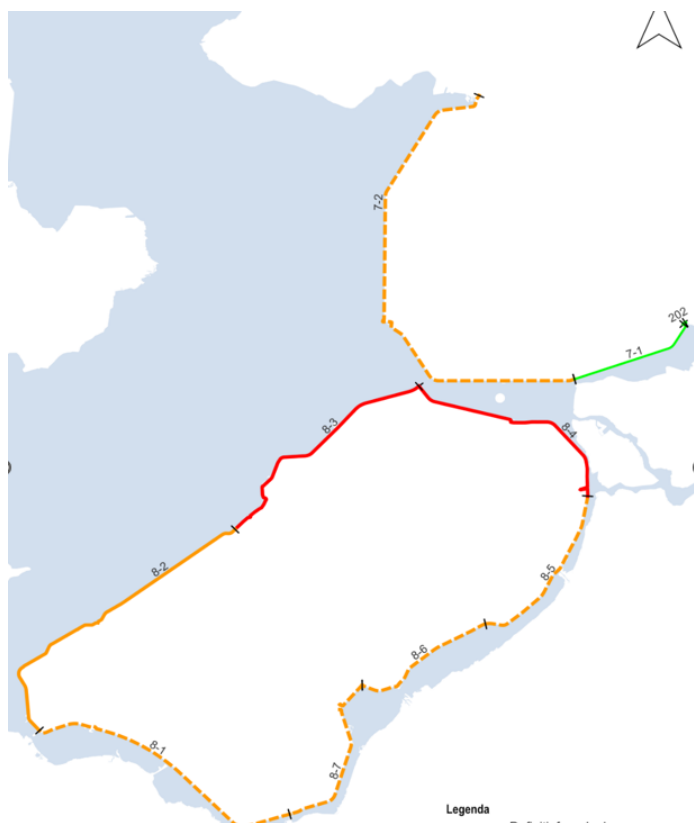
De dijken rond provincie Flevoland zijn aangelegd vanaf eind jaren dertig van de vorige eeuw, toen als eerste de Noordoostpolder werd drooggelegd. Dankzij deze primaire waterkeringen zijn bewoners, bedrijven en hun bezittingen in de diepgelegen Flevopolders veilig. Met de waterkeringen in ons beheergebied beschermen we de inwoners en de waarden van ons gebied tegen overstromingen (Waterbeheerprogramma 2022-2027: de kracht van water).

3.2. Definitie

Een waterkering is een waterstaatswerk dat als functie het tegenhouden van (oppervlakte)water heeft. Het kan de grens vormen tussen twee peilgebieden, of achterliggend land beschermen tegen oppervlaktewateren meren of een functie hebben als evacuatie mogelijk maken. Waterkeringen worden ingedeeld in de categorieën: primaire waterkeringen, regionale waterkeringen en overige waterkeringen. Voorbeelden van waterkeringen zijn: dijken, dammen, en kunstwerken.

3.2.1. Primaire waterkeringen

Waterschap Zuiderzeeland beheert de primaire waterkeringen in het beheergebied van het waterschap, zoals deze zijn opgenomen in de Omgevingswet. De primaire waterkeringen beschermen het achterliggende gebied tegen overstromingen vanuit het IJsselmeer, het Markermeer en de Randmeren (en de daarmee in openstaande verbinding liggende meren) rondom het beheergebied. De primaire waterkeringen zijn opgedeeld in normtrajecten welke ook zijn vastgelegd in de Waterwet.

Figuur 6: Primaire waterkeringen binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland

3.2.2. Regionale waterkeringen

Binnen het beheergebied liggen regionale waterkeringen die zijn aangewezen in artikel 6.5 van de [Omgevingsverordening Flevoland](#) en artikel 2.1 van de [Waterverordening Provincie Fryslân](#).

Binnen de provincie Flevoland liggen elf regionale waterkeringen en in de provincie Friesland één:

- Almere Haven
- Maximacentrale
- Harderhaven
- Haven Zeewolde
- Havenkwartier Zeewolde
- Langs Noordoostpolder achter Kadoelerkeersluis
- Muiderzand
- Parkhaven
- Schokkerhaven
- Urk
- Zuiderzee op Zuid
- Kade Lemmer (Friesland)

3.2.3. Overige waterkeringen

Overige waterkeringen zijn waterkering die niet als primaire of regionale waterkering is aangemerkt en waarvoor het waterschap de norm vaststelt. Deze zijn conform besluit van het bestuur opgenomen in de [Waterschapsverordening](#). Het gaat hierbij om de volgende waterkeringen:

- Knardijk
- Kade Bovenwater Lelystad
- Kade glastuinbouw Almere
- Kade Tollebeek

3.3. Onderhoudsplicht waterkeringen

Wat wordt bedoeld met de onderhoudsplicht aan de waterkeringen en het onderscheid tussen gewoon en buitengewoon onderhoud is beschreven in de [onderhoudsverordening](#) in artikel 7 (gewoon onderhoud waterkeringen) en artikel 8 (buitengewoon onderhoud aan waterkeringen).

3.4. Leggerwaarden waterkeringen

Voor de waterkeringen worden de volgende leggerwaarden vastgelegd in de legger:

- Geografische ligging;
- Onderhoudsplicht
- Dwarsprofielen:
  - Aanlegprofiel;
  - Minimaal vereist profiel;
  - Feitelijk profiel.

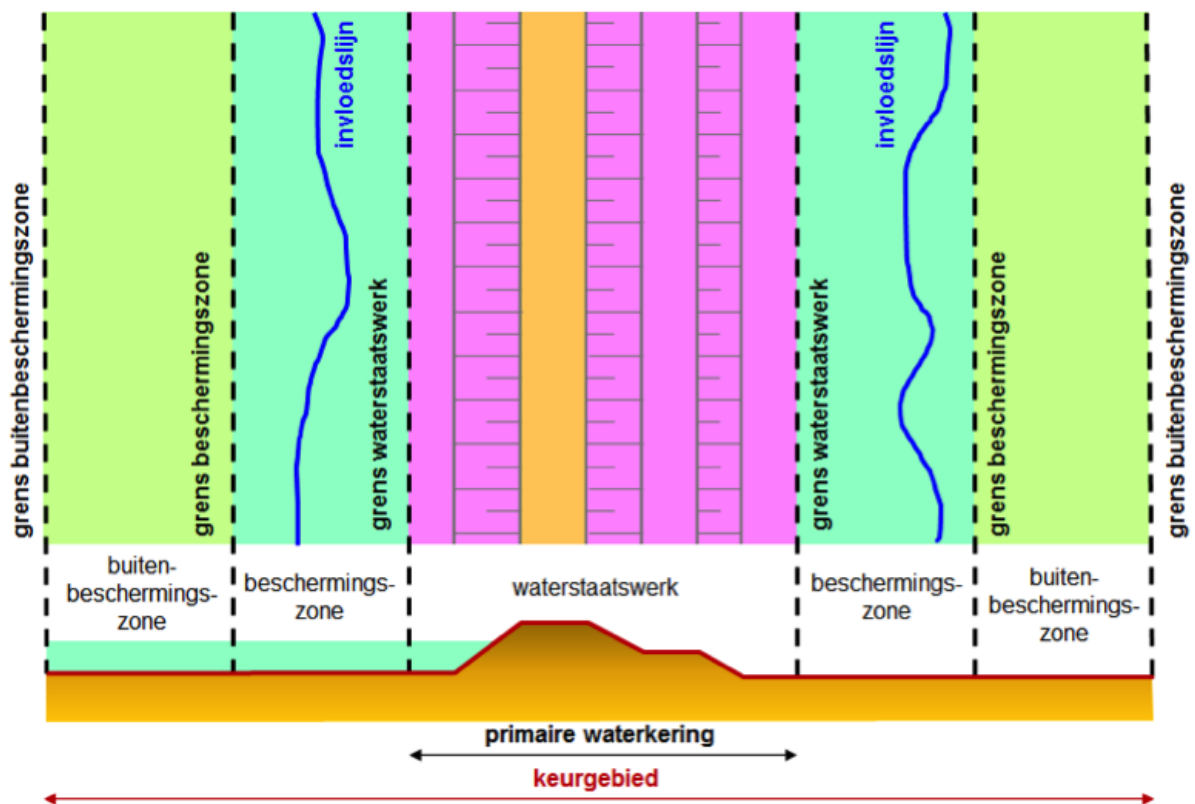
3.4.1. Geografische ligging

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Buitenkruin/Hartlijn	Buitenkruin/hartlijn van de waterkering. Hartlijn is alleen van toepassing bij de Knardijk.	Aanklikbare lijn met: • unieke codering. • Omschrijving: Buitenkruin/Hartlijn. • Type kering: Primaire Kering/Regionale Kering/Overige kering. • Status: Concept/Definitief. • Traject: <nr. dijkspaal> tot <nr. dijkspaal> + eventueel een Foto. • Dwarsprofiel traject: klikbare link/foto naar een nieuwe pagina met een PDF-viewer van het dwarsprofiel het traject.
Begrenzing kernzone	Het gebied dat gerekend wordt tot de waterkering bij waterkerende dijkluchamen. De kernzone is in veel	Niet aanklikbaar vlak, tenzij onderhoudsplichtige anders is dan Waterschap Zuiderzeeland (zie 3.4.2)

	gevallen begrensd door de binnenteen of de boveninsteek van de kwelsloot aan polderzijde en de buitenteen van de waterkering. De kernzone omvat in ieder geval het keurprofiel en soms ook een deel van het profiel van vrije ruimte. In het algemeen wordt de kernzone begrensd door de kadastrale grens. Verder wordt in de legger aangeduid welke soort bekleding aanwezig is in de kernzone.	
Begrenzing binnen-beschermingszone	Aan een waterstaatswerk grenzende zone waarin ter bescherming van dat waterstaatswerk voorschriften krachtens de Waterschapsverordening van toepassing zijn. Binnen de beschermingszone geldt een beperkt verbodsregime met als doel aantasting van de waterkering door bijzondere belastingen (delfstofwinning, seismisch onderzoek, explosies van leidingen) te voorkomen. Tevens is de binnenbeschermingszone een ruimte reservering voor toekomstige dijkversterkingen. Voor primaire waterkeringen en overige keringen geldt in het algemeen een zone van 20 meter breed.	Niet aanklikbaar vlak
Begrenzing buiten-beschermingszone	Aan een binnenbeschermingszone grenzende zone waarin ter bescherming van dat waterstaatswerk voorschriften krachtens de Waterschapsverordening van toepassing zijn. Binnen de beschermingszone geldt een beperkt gebodsregime met als doel aantasting van de	Niet aanklikbaar vlak

	waterkering door bijzondere belastingen (delfstofwinning, seismisch onderzoek, explosies van leidingen) te voorkomen De buitenbeschermingszone is alleen van toepassing voor primaire waterkeringen. Voor de binnendijkse-buitenbeschermingszone geldt een breedte van 80 meter. De buitendijkse-buitenbeschermingszone dient 155 meter breed te zijn.	
Dijkpalen	Locatie van de hectometerpaal en het bijbehorende nummer	Niet aanklikbaar punt

Figuur 7: Bovenaanzicht beschermingszones primaire waterkeringen (Deltafact Reserveringszone, STOWA³)

³ <https://www.stowa.nl/deltafacts/waterveiligheid/waterveiligheidsbeleid-en-regelgeving/reserveringszone>

3.4.2. Onderhoudsplicht

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Onderhoudsverplichting kernzone	Toewijzing van de onderhoudsplicht van de kernzone. In het begeleidend schrijven is opgenomen dat Waterschap Zuiderzeeland verantwoordelijk is voor het gewoon onderhoud en buitengewoon onderhoud aan de kernzone, tenzij anders aangeven.	Aanklikbaar vlak in de kernzone waar Waterschap Zuiderzeeland niet de onderhoudsplichtige is: • Soort: <soort oppervlakte, bijvoorbeeld asfalt, beton of gras> • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap (Rijkswaterstaat)/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: (Rijkswaterstaat)/Gemeente/Provincie/Aangeland

3.4.3. Dwarsprofielen

In de legger worden ook de dwarsprofielen van de waterkering opgenomen, zie 3.4.1. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het aanlegprofiel, het minimaal vereiste profiel en het feitelijke profiel.

Aanleg

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Hoogte buitenkruin	Hoogte van de buitenkruin bij aanleg t.o.v. NAP.	Meter, twee decimalen achter de komma.
Profiel kernzone	Het profiel van het waterstaatswerk binnen de kernzone, bestaande uit kniklijnen met een hellingshoek.	Lijn met hellingshoek (1:#). Bij een hellingshoek <1:10, twee decimalen achter de komma. Bij hellingshoek >1:10, geen decimalen achter de komma.
Afstand tussen kniklijnen kernzone	De afstand tussen de kniklijnen van het profiel van de kernzone t.o.v. de buitenkruin (0-punt).	Meter, twee decimalen achter de komma.
Breedte kernzone	De totale breedte van de kernzone van de waterkering.	Meter, twee decimalen achter de komma.
Hoogte kniklijnen	Hoogte van de kniklijnen van het profiel van de kernzone t.o.v. NAP.	Meter, twee decimalen achter de komma.
Hoogte kruin	Hoogte van de kruin van de waterkering bij aanleg.	Punt in meter t.o.v. NAP, twee decimalen achter de komma.
Breedte binnen beschermingszone	Totale breedte van de binnen-beschermingszone.	Meter, twee decimalen achter de komma.

Minimaal vereist

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Minimaal vereiste hoogte	Minimaal vereiste hoogte vanuit de beoordeling t.o.v. NAP.	Meter, twee decimalen achter de komma.

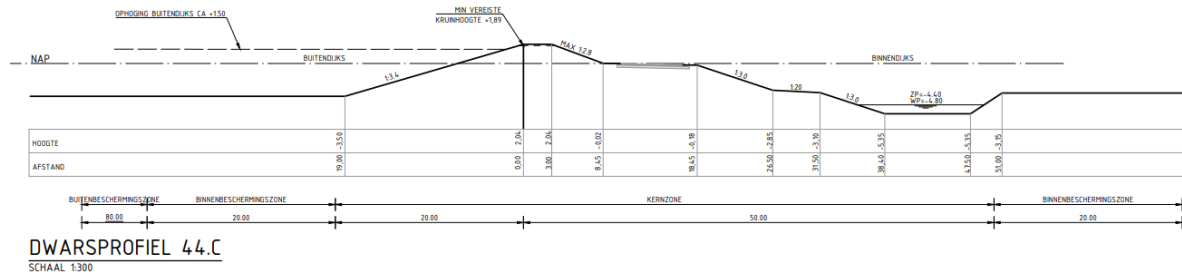
Het kan voorkomen dat een waterkering over-gedimensioneerd wordt ontworpen. In dat geval wordt niet alleen de minimaal vereiste hoogte opgenomen in de legger, maar een compleet minimaal vereist profiel van de kernzone, de breedte van de kernzone en de afstand tussen de kniklijnen.

Het waterschap neemt de weg (fundering en wegdek inclusief bermen, met afmetingen) op in de legger waterkeringen (situatiebladen en dwarsprofielen). De wegbeheerder wordt als onderhoudsplichtige voor de weg en de wegberm opgenomen in de legger van het waterschap

(tabel met onderhoudsplichtigen). Hierbij wordt expliciet vermeld dat het waterschap geen wegbeheerder is.

Feitelijk

Voor het feitelijke dwarsprofiel wordt gebruik gemaakt van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).

Figuur 8: Voorbeeld dwarsprofiel legger Waterschap Zuiderzeeland

4. Watersysteem

Flevoland is aangelegd door en voor de mens. Met een stelsel van watergangen en kunstwerken stelt het waterschap het juiste waterpeil in. Door klimaatverandering, bodemdaling, verstedelijking en intensivering van de landbouw is het niet langer vanzelfsprekend dat er altijd en overal voldoende water is van goede kwaliteit.

4.1. Algemeen

We zorgen voor een robuust watersysteem dat past bij de gebruiksfuncties, dat goede levensomstandigheden biedt aan inheemse flora en fauna en dat bestand is tegen extreme weersomstandigheden. De fysisch-chemische toestand ondersteunt de ecologie en de gebruiksfuncties (Waterbeheerprogramma 2022-2027: de kracht van water).

4.2. Definities

Waterschap Zuiderzeeland hanteert vier verschillende type watergangen binnen het beheergebied:

- Hoofdvaarten
- Vaarten en (d-)tochten
- Sloten
- Stedelijk water

4.2.1. Hoofdvaarten

De hoofdvaarten binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland zijn vaarten met een minimale normatieve bodemdiepte van 2,5 meter ten opzichte van het winterpeil en minimale normatieve bodembreedte van 10 meter. Hoofdvaarten worden dan ook veelvuldig gebruikt door commerciële en recreatieve scheepvaart.

Figuur 9: De Lage Vaart is een voorbeeld van een hoofdvaart

4.2.2. Vaarten en tochten

De vaarten en tochten binnen het beheergebied van Zuiderzeeland zijn de watergangen met een minimale normatieve bodemdiepte van 1,0 meter ten opzichte van het winterpeil en minimale normatieve bodembreedte van 2 meter. De vaarten en tochten spelen een belangrijke rol voor de waterhuishouding binnen het beheergebied van Zuiderzeeland en wateren in veel gevallen af op een hoofdvaart.

Figuur 10: De Wiertocht is een voorbeeld van een tocht

Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende typen vaarten en tochten:

- Vaart: Een watergang waarbij naast een hydrologisch belang, ook een scheepvaartbelang van toepassing is.
- Tocht: Een watergang met een belangrijke hydrologische functie binnen het watersysteem. Sloten wateren in veel gevallen af op een tocht.
- D-tocht: d-tocht staat voor droge tocht en bevat in veel gevallen dan ook een geringe waterstand. De d-tochten vormen voornamelijk de overgang van sloot naar tocht/vaart en vervullen een belangrijke functie bij het afvoeren van hemelwater.

4.2.3. Sloten

Binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland zijn verschillende typen sloten. Een soort typeert zich door de geringe omvang van de minimale normatieve bodembreedte (maximaal 1 meter breed) en dat een sloot niet per definitie watervoerend hoeft te zijn en dus ook droog kan staan. Waterschap Zuiderzeeland hanteert de volgende benamingen voor de sloten:

- Wegsloot: een sloot gelegen langs wegen ten behoeve van de ontwatering en drooglegging van een weglichaam. Veelal aangesloten op kavelsloten of tochten.
- Hoofdaanvoersloot: een aanvoersloot die veelal in beheer van ZZL is om water aan te voeren richting achterliggende gebieden.
- Erfslot: Sloot rondom erfinrichtingen t.b.v. de ontwatering van een erf.
- Infiltratiesloot: Sloot die niet altijd is aangesloten op de rest van het watersysteem. Wordt gebruikt voor het infiltreren van water in de bodem.
- Kwelsloot: Sloot t.b.v. het opvangen van kwelwater gelegen bij dijken.
- Kavelsloot: Sloot gelegen naast en tussen agrarische kavels t.b.v. water aan-afvoer, ontwatering en drooglegging.

Figuur 11: Voorbeeld van een kavelsloot

4.2.4. Stedelijk water

Onder stedelijk water worden de watergangen verstaan in de steden, dorpen en woonkernen binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland:

- Almere
- Bant
- Biddinghuizen
- Creil
- Dronten
- Emmeloord
- Ens
- Espel
- Kraggenburg
- Lelystad
- Lemmer (Lemstervaart)
- Luttelgeest
- Marknesse
- Nagele
- Rutten
- Swifterbant
- Urk
- Zeewolde

De afspraken met betrekking tot het onderhoud aan stedelijke water tussen de gemeenten en Waterschap Zuiderzeeland zijn vastgelegd in de [Maatwerkovereenkomst Stedelijk Water](#). Naar deze maatwerkovereenkomsten wordt verwezen in de leggvierwer⁴.

Figuur 12: Stedelijk water binnen de gemeente Almere

4.3. Onderhoudsplicht oppervlaktewater

Wat wordt bedoeld met de onderhoudsplicht voor de oppervlaktewateren is beschreven in de onderhoudsverordening in artikel 10 (gewoon onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen) en artikel 11 (buitengewoon onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen).

4.4. Leggerwaarden oppervlaktewater

Voor de watergangen worden de volgende waarden weergegeven in de legger:

- Geografische ligging;
- Normatief profiel;
- Onderhoudsplicht.

⁴ Op het moment van schrijven van dit document (2024) wordt door Waterschap Zuiderzeeland en de gemeenten gewerkt aan een geactualiseerde maatwerkovereenkomsten voor stedelijk water. Zodra deze gereed zijn, wordt een nieuwe verwijzing toegevoegd in de leggvierwer.

4.4.1. Geografische ligging

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Hartlijn en type & naam watergang	Lijn die het midden van de watergang aanduidt.	Klikbare lijn met: • unieke codering • type watergang: Hoofdvaart/Vaart/Tocht/D-tocht/[type]sloot/stedelijk water/waterberging • naam watergang (indien van toepassing): [naam watergang]/n.v.t.'
Kernzone watergang	De watergang van insteek tot insteek in het maaiveld.	Vlak met: • unieke codering • beschrijving
Beschoeiing en oever stedelijk water	Oever en beschoeiing in het stedelijk gebied aan weerszijde van de kernzone.	Aanklikbare lijn met: • unieke codering • geschreven toelichting: oever/beschoeiing

4.4.2. Normatief profiel

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Normatief profiel Watergangen	Profielcode behorende bij de desbetreffende watergang: • Hoofdvaart met een 'S/K', gevolgd door een nummer ter aanduiding van het doorstroomprofiel in m²; • Vaarten en tochten beginnen met een 'L' gevolgd door een nummer ter aanduiding van het doorstroomprofiel in m²; • Wegsloot met een 'A', gevolgd door een nummer dat verwijst naar het geldende profiel. • Hoofdaanvoersloot met 'Hoofdaanvoersloot' • Erfsloot met 'Erfsloot' • Infiltratiesloot met 'Infiltratiesloot' • Kwelsloot met 'Kwelsloot Regio Noord/Zuid' • Kavelsloten met een 'K' gevolgd door een nummer dat verwijst naar het geldende profiel. In stedelijk gebied beginnen de watergangen met een 'P', gevolgd door een nummer dat verwijst naar het geldende profiel.	Zichtbaar in tekstvak wanneer hartlijn is geselecteerd: • [profielcode] • Doorklikfunctie naar PDF met alle profielen

4.4.3. Onderhoudsplicht

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Onderhoudsplicht kernzone	Toewijzing van de onderhoudsplicht van de kernzone.	Zichtbaar in tekstvak wanneer kernzone is geselecteerd: • Onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • Onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Onderhoudsplicht beschoeiing/oever stedelijk gebied	Toewijzing van de onderhoudsplicht van de beschoeiing/oever.	Zichtbaar in tekstvak wanneer beschoeiing/oever is geselecteerd: • Onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • Onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland

5. Kunstwerken

5.1. Algemeen

Ondersteunende kunstwerken vervullen functies voor de waterkeringen en/of in het watersysteem gericht op de doelstellingen die staan beschreven in paragraaf 2.3. Deze kunstwerken ondersteunen het functioneren van de waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen. Bij kunstwerken moet worden gedacht aan dammen, duikers, sluisen en stuwen. Ook peil-regulerende werken, zoals inlaatwerken zijn ondersteunende kunstwerken. Een complete lijst van de kunstwerken die zijn opgenomen in de legger is terug te vinden in onderstaande paragraaf.

5.2. Definitie

Onderstaande kunstwerken binnen het beheergebied van het waterschap zijn opgenomen in de legger:

- **Gemaal:** Een gemaal dient in principe om water van een laag peil naar een hoog peil te brengen, waarvan de noodzaak kan liggen in wateroverschot aan de lage kant (afvoer) of in waterbehoefte in het gebied aan de hoge kant (aanvoer).
- **Coupure:** Een onderbreking in een waterkering voor de doorvoer van een weg of spoorweg, die bij extreme waterstanden afsluitbaar is.
- **Vispassage:** Een vistrap of vispassage is een waterbouwkundig kunstwerk dat tot doel heeft vissen toegang te geven tot een door een dijk, dam, stuw of sluis ontoegankelijk geworden watergang.
- **Sluis:** Een kunstmatige, beweegbare waterkering die de verbinding tussen twee wateren kan afsluiten of openstellen en daartoe van deuren of schuiven is voorzien.
- **Inlaatwerk/Aflaatwerk:** doorlaat die dient voor aanvoer van water. Civieltechnische constructie (door de waterkering) t.b.v. wateraanvoer die beveiligd is met een dubbele sluiting
- **Brug:** civieltechnische constructie die doorgang verschaft voor voetgangers, dieren, voertuigen en diensten boven obstakels of tussen twee punten op een hoogte boven de grond.
- **Duiker:** Een kokervormige constructie met als doel de wederzijdse verbinding tussen oppervlaktewater te waarborgen, waarbij de waterloop, anders dan bij een brug, wordt onderbroken. Waterschap Zuiderzeeland maakt onderscheid in drie typen duikers:
  1. **Wegduiker:** een duiker gelegen onder een weg;
  2. **Eindduiker:** een duiker die een sloot of d-tocht verbindt met een (hoofd)vaart of tocht;
  3. **Tussenduiker:** een duiker die verbinding legt in dezelfde watergang met een gelijk peil aan beide kanten. Vaak gelegen in een (toegangs)dam.
- **Hevel:** een kokervormige constructie met een verhoogd middengedeelte dat twee wateren met elkaar verbindt.
- **Stuw:** vaste of beweegbare constructie die dient om het peil bovenstrooms van de constructie te verhogen c.q. te regelen.
- **Stuwput:** put voorzien van een afvoerbeperring
- **Syphon/Sifon:** kokervormige constructie met een verlaagd middengedeelte dat geheel met water is gevuld en die twee waterlopen met elkaar verbindt.
- **Aquaduct:** een kunstwerk waarmee een waterloop in een open constructie over een weg of andere waterloop wordt gevoerd

5.3. Onderhoudsplicht kunstwerken

Wat wordt bedoeld met de onderhoudsplicht voor kunstwerken is beschreven in de [onderhoudsverordening](#) in artikel 9 (ondersteunende kunstwerken en werken) en artikel 11 (buitengewoon onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen).

5.4. Leggerwaarden kunstwerken

De kunstwerken die zijn opgenomen in de legger, zijn als punt-object terug te vinden op de kaart. De informatie die per kunstwerk ontsloten wordt in de legger is in onderstaande tabel uitgewerkt.

<i>Leggerwaarde</i>	<i>Leggerkaart waterkeringen/watersysteem</i>	<i>Geometrie/eenheid</i>
Gemaal	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Coupure	Waterkeringen	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Vispassage	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Sluis	Waterkeringen	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Inlaat/Aflaat	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Brug	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Duiker	Watersysteem	Lijn met: • unieke code • Type duiker: wegduiker/eindduiker/tussenduiker • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Hevel	Watersysteem	Punt met:

		• unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Stuw	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Stuwput	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland
Syphon/Sifon	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Gemeente/Provincie/Aangeland
Aquaduct	Watersysteem	Punt met: • unieke code • beschrijving van het kunstwerk • onderhoudsplicht gewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Rijk/Gemeente/Provincie/Aangeland • onderhoudsplicht buitengewoon onderhoud: Waterschap Zuiderzeeland/Gemeente/Provincie/Aangeland

Bijlagen

Bijlage 1: Voorbeeld begeleidend schrijver legger watersysteem en waterkering

Begeleidend schrijven Watersysteem

Welkom bij de legger watersysteem van Waterschap Zuiderzeeland.

Vastgesteld door het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Zuiderzeeland op <DD-MM-JJJJ>.

Inleiding

Het Waterschap Zuiderzeeland is op grond van de Omgevingswet (artikel 2.39, lid 1) en de Waterschapswet (artikel 78, lid 2) verplicht een legger op te stellen met daarin de waterstaatswerken binnen het beheergebied van het waterschap. Leggers zijn openbare registers met een publiekrechtelijke functie waarin wordt aangegeven waaraan de waterstaatswerken moeten voldoen. Het gaat hierbij om ligging, vorm, afmeting en constructie. Ook de juridische begrenzingsen zijn in de legger aangegeven. Daarnaast is in de legger vastgelegd welke partij verantwoordelijk is voor het gewoon en buitengewoon onderhoud aan de waterkering.

Wat is de legger watersysteem?

De legger is een uitwerking van de Omgevingswet, Waterschapswet, Waterschapsverordening en Onderhoudsverordening. In hoofdstuk 3 van de [Waterschapsverordening](#) van het waterschap zijn de begrippen en bepalingen opgenomen die het mogelijk maken de waterstaatswerken te beschermen tegen handelingen die schade kunnen veroorzaken. De legger wordt door het waterschap gebruikt bij het beheer en onderhoud van het watersysteem en de periodieke beoordeling of het watersysteem nog voldoet aan de hiervoor vastgestelde normatieve waarden. Ook wordt de legger gebruikt bij het toetsen van aanvragen voor omgevingswetvergunningen en bij het vastleggen van de onderhoudsplicht per waterstaatswerk.

Toelichting op de viewer, normatieve profielen en onderhoudsplichtigen

In de leggerviewer ziet u de ligging van het oppervlaktewatersysteem, zowel in het buitengebied als in het stedelijk gebied en de waterhuishoudkundige waterstaatswerken zoals duikers en stuwen. Als u op een waterloop klikt, ziet u welke profielcode hoort bij deze waterloop. Wanneer u op deze profielcode klikt, opent een apart PDF-bestand met meer gedetailleerde informatie over deze profielen. In de legger worden de normatieve waarden van waterstaatswerken vastgelegd: de theoretisch benodigde afmetingen of kenmerken vanuit het belang van Waterschap Zuiderzeeland. De feitelijke situatie kan en mag in sommige gevallen afwijken van deze normatieve profielen.

Daarnaast is voor elk waterstaatswerk in deze viewer aangegeven welke partij verantwoordelijk is voor het gewoon onderhoud en buitengewoon onderhoud. Wat hieronder wordt verstaan, is terug te vinden in hoofdstuk 3 van de [Onderhoudsverordening van Waterschap Zuiderzeeland](#). Voor het bepalen wie verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud aan de waterstaatswerken wordt in eerste instantie gekeken naar de eigendomssituatie en de partij die een belang heeft bij het goed functioneren van het waterstaatswerk. In het Beleidskader Legger Waterschap Zuiderzeeland zijn in Bijlage 2 algemene uitgangspunten voor het bepalen van de onderhoudsplichtige aan waterstaatswerken vastgelegd, wanneer een vergunning/projectbesluit of de legger hier geen uitsluitsel in geven.

In de basis zijn er vijf mogelijke onderhoudsplichtige: 1) Waterschap Zuiderzeeland, 2) de Provincie, 3) een gemeente, 4) het Rijk of 5) de aangeland. Onder aangeland wordt verstaan de zakelijke gerechtigde van het perceel grond naast een waterstaatswerk (o.a. oppervlaktewater).

Uitgangspunten beheer en onderhoud

Uitgangspunten van het onderhoud aan het profiel en de oevers van de watergangen

De profielen zoals vastgelegd in de legger mogen ondieper worden ten opzichte van de legger. De profielen van de watergangen van de watergangen worden om de 7 jaar geïnspecteerd en wanneer de waterdiepte met 15% is afgenomen ten opzichte van het leggerprofiel, worden baggerwerkzaamheden ingepland.

Om de doorstroming van de watergang te borgen, worden waterplanten binnen het doorstroomprofiel (de 'natte bak') gemaaid. Maaien heeft echter ook een negatief effect op de waterkwaliteit en ecologie en daarom worden de waterplanten dan ook zo min mogelijk gemaaid.

Deze aanpak noemen we risicogestuurd maaien. Het uitgangspunt is dat de taluds en plasbermen van de (duurzame) oevers iedere twee jaar worden gemaaid.

Uitgangspunten van het onderhoud aan de oeverconstructies

De oeverconstructies worden eens in de 7 jaar geïnspecteerd en op basis van deze inspectie wordt bepaald welke oeverconstructies toe zijn aan groot of klein onderhoud.

Begeleidend schrijven Waterkeringen

Welkom bij de legger <Naam Dijkvak>

Vastgesteld door het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Zuiderzeeland op <DD-MM-JJJJ>.

Inleiding

Waterschap Zuiderzeeland is eigenaar en beheerder van de <lengte in kilometers> kilometer lange <naam dijkvak>. De <naam dijkvak> is een <primaire/regionale/overige> waterkering en valt onder dijktraject <NR>. Dit traject heeft een omgevingswaarde in de vorm van een overstromingskans van 1:<getal> ondergrens en een signaleringswaarde van 1:<getal>, vastgelegd in het <naam besluit/verordening>

Het Waterschap Zuiderzeeland is als beheerder van deze waterkeringen op grond van de Omgevingswet (artikel 2.39, lid 1) en de Waterschapswet (artikel 78, lid 2) verplicht een legger op te stellen. Leggers zijn openbare registers met een publiekrechtelijke functie waarin wordt aangegeven waaraan de waterkering moet voldoen. Het gaat hierbij om ligging, vorm, afmeting en constructie. Ook de juridische begrenzingslijnen zijn in de legger aangegeven. Daarnaast is in de legger vastgelegd welke partij verantwoordelijk is voor het gewoon en buitengewoon onderhoud aan de waterkering.

<ruimte voor tekst met laatste ontwikkelingen rondom dit dijkvak>

Wat is de legger <naam dijkvak>?

De legger is een uitwerking van de Omgevingswet, Waterschapswet, Waterschapsverordening en Onderhoudsverordening. In de Waterschapsverordening van het waterschap zijn de begrippen en bepalingen opgenomen die het mogelijk maken waterkeringen te beschermen tegen handelingen die schade kunnen veroorzaken. De legger wordt door het waterschap gebruikt bij het beheer en onderhoud van de waterkering en de periodieke beoordeling op veiligheid. Ook wordt de legger gebruikt bij het toetsen van aanvragen voor omgevingswetvergunningen en bij het vastleggen van de onderhoudsplicht.

Toelichting op de viewer, zonerings- en dwarsprofielen

In de legviewer ziet u de ligging van de kernzone van de waterkering in bovenaanzicht, inclusief de binnen- en buitenbeschermingszones. De kilometerpalen zijn zichtbaar en de buitenkruinlijn. Wanneer u klikt op de buitenkruin, krijgt u meer informatie over deze locatie te zien. Ook kunt u in de legviewer op de dwarsprofielen klikken. Het dwarsprofiel is een representatieve doorsnede weergave van een bepaald deel van de waterkering. Dit is een schematische weergave. De exacte ligging volgt uit het bovenaanzicht.

Voor meer informatie over de kern-, binnen- en buitenbeschermingszones van de waterkeringen en welke regels/beperkingen hierbinnen gelden, wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van de [Waterschapsverordening van Waterschap Zuiderzeeland](#).

Toelichting op onderhoudsplichtigen en uitgangspunten beheer en onderhoud

Als u met de muis op de kaart hiernaast op een van de gekleurde vlakken van de waterkering klikt, kunt u bekijken wie voor dat deel van de Drontermeerdijk onderhoudsplichtig is. Vlakken zijn alleen aanklikbaar wanneer Waterschap Zuiderzeeland niet de onderhoudsplichtige is. Het waterschap maakt onderscheid tussen gewoon en buitengewoon onderhoud aan de waterkeringen. Wat hieronder wordt verstaan, is terug te vinden in de [Onderhoudsverordening van Waterschap Zuiderzeeland](#).

In het algemeen geldt dat eigenaren van gronden in de kern- en beschermingszones tevens de onderhoudsplichtigen zijn. In veel gevallen is Waterschap Zuiderzeeland zowel eigenaar als onderhoudsplichtige van de primaire waterkering. Indien derden eigenaar zijn van de waterkering,

zijn deze volgens de Onderhoudsverordening onderhoudsplichtig voor het gewoon of dagelijks onderhoud. In de basis zijn er vijf mogelijke onderhoudsplichtige: 1) Waterschap Zuiderzeeland, 2) de Provincie, 3) een gemeente, 4) het Rijk of 5) de aangeland. Onder aangeland wordt verstaan de zakelijke gerechtigde van het perceel grond naast een waterstaatswerk (o.a. oppervlaktewater).

Op de Drontermeerdijk zijn door derden met vergunning (keurontheffing) werken uitgevoerd, zoals verhardingen (wegen), op- en afritten. Hiervoor geldt dat de rechthebbende of vergunning/ontheffinghouder van deze voorziening onderhoudsplichtig is. Dit kan gaan om dagelijks onderhoud, b.v. het maaien van wegbermen en/of buitengewoon onderhoud, b.v. het herstraten of opnieuw asfalteren van een weg.

Voor de wegen op de Drontermeerdijk geldt dat de wegbeheerder verantwoordelijk is voor het bij de weg behorende wegmeubilair (Bijvoorbeeld verkeerszuilen, afvalbakken, banken, verlichting, verkeersborden en wegmarkeringen).

Kanteldijken

Ten behoeve van de Hanzelijn zijn er kanteldijken aangelegd. De onderhoudsplicht ligt hier bij meerdere partijen.

Uitgangspunten beheer en onderhoud

Uitgangspunten cyclisch onderhoud

Het jaarlijkse onderhoud wordt cyclisch onderhoud genoemd. Het gaat daarbij voornamelijk om het maaien van de waterkering en het herstellen van de grasbekleding. Ook het wegzagen van eventuele houtopslag in de voorlanden en het doorspuiten van drainages valt onder het cyclisch onderhoud. Naast het uitvoeren van onderhoud wordt ook het zwerfafval op keringen geruimd. Door het uitvoeren van cyclisch onderhoud blijft de kering op orde.

Uitgangspunten inspectiegericht onderhoud

Het storten van steenbestorting en andere vormen van groot onderhoud gebeurt op basis van inspecties. Deze werkzaamheden worden alleen ingepland indien noodzakelijk. Naast het storten van steenbestorting vallen ook grote reparaties aan drainage, het herprofileren van kwelsloten en het herprofileren van onderbeloop van de kering onder inspectiegericht onderhoud. Inspecties op waterkeringen worden jaarlijks uitgevoerd.

Bijlage 2: Algemene uitgangspunten onderhoudsplichtige op basis van eigendom en belang

Wanneer de onderhoudsplicht van de waterstaatswerken niet in de legger en niet in een vergunning, projectbesluit of een andere dergelijke overeenkomst is vastgelegd, gelden algemene uitgangspunten op basis van eigendom en belang zoals beschreven in paragraaf 2.6.1 en 2.6.2. Hieronder is per waterstaatswerk aangegeven welke partij in dit geval onderhoudsplichtige is:

Waterkeringen

- Primaire waterkeringen:
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: Waterschap;
- Regionale waterkeringen:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;
- Overige Keringen:
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: waterschap;

Hoofdvaarten:

- Hoofdvaarten:
  - Gewoon onderhoud: provincie;
  - Buitengewoon onderhoud: provincie;

Vaarten en tochten:

- Vaarten:
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: waterschap;
- Tochten:
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: waterschap;
- D-tochten:
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: waterschap;

Sloten:

- Wegsloot:
  - Gewoon onderhoud: wegbeheerder;
  - Buitengewoon onderhoud: wegbeheerder;
- (hoofd)Aanvoersloot:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;
- Efsloot:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;
- Infiltratiesloot:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;
- Kwelsloot:⁵
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: waterschap;
- Kavelvloot:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;

---

⁵ Uitzonderingen: Als de kavel van een agrariër grenst aan een kwelsloot, wordt het gewoon onderhoud van het talud aan de kavelzijde uitgevoerd door de agrariër. Wanneer een kwelsloot ook dient als wegsloot, wordt het gewoon onderhoud van het talud aan de wegzijde uitgevoerd door de wegbeheerder.

Stedelijk water:

- Natte bak:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;
- Oeverconstructie:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;
- (alternatieve) waterberging
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;

Duikers:

- Wegduiker:
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: wegbeheerder, voor bijzondere omstandigheden zie Tekstkader 1;
- Eindduiker:
  - Gewoon onderhoud: waterschap;
  - Buitengewoon onderhoud: waterschap of provincie, zie Tekstkader 2;
- Tussenduiker:
  - Gewoon onderhoud: aangeland;
  - Buitengewoon onderhoud: aangeland;

Tekstkader 1: Scenario's buitengewoon onderhoud wegduiker

Uitgangspunt voor het bepalen wie verantwoordelijk is voor het buitengewoon onderhoud van een wegduiker is dat de wegbeheerder dat is. Immers maakt de duiker deel uit van de wegconstructie. Daarnaast is een aantal scenario's mogelijk voor onderhoud/vervangings van een wegduiker:

Scenario 1 werkzaamheden van zuiver waterhuishoudkundige aard

In dit geval neemt het waterschap het initiatief en neemt contact op met de wegbeheerder. Het waterschap dient een plan in bij de gemeente voor vervanging van de duiker en de gemeente verleent hiervoor een vergunning. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het waterschap en de totale kosten komen voor rekening van het waterschap; inclusief het herstel van de weg met fundering. Uitvoering van het werk gebeurt door het waterschap.

Scenario 2 werkzaamheden als gevolg van waterhuishoudkundige en bouwkundige aard (met waterschap als initiatiefnemer)

In dit geval neemt het waterschap initiatief en neemt contact op met de wegbeheerder. Wanneer ook de bouwkundige toestand te wensen overlaat, komen de kosten voor vervanging van de duiker voor rekening van de wegbeheerder (dit betreft dan de levering van de duiker). Uitgaande van een nadeelcompensatie in relatie tot de leeftijd van de duiker kan hierin een nuance worden aangebracht. Uitgaande van de algemeen gehanteerde NKL-regeling is vergoeding aan de orde tot en maximale ouderdom van 20 jaar. Dit betekent dat de wegbeheerder de volledige kosten draagt vanaf 20 jaar en dat het waterschap de volledige kosten draagt tot 5 jaar. Is de leeftijd van 5 tot 20 jaar dan verlopen de kosten voor het waterschap lineair van 80% naar 0%.

Is het aanbrengen van een duiker met grotere afmetingen noodzakelijk, dan betaalt het waterschap de meerdere kosten ten opzichte van de bestaande afmetingen. De gemeente verleent hiervoor een vergunning. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het waterschap en de kosten (behalve de hiervoor genoemde) komen voor rekening van het waterschap.

Scenario 3 werkzaamheden van zuiver bouwkundige aard (met wegbeheerder als initiatiefnemer)

In dit geval neemt de wegbeheerder het initiatief en neemt contact op met het waterschap. Alle kosten zijn voor rekening van de wegbeheerder. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de wegbeheerder.

Scenario 4 asfalteringswerkzaamheden (met wegbeheerder als initiatiefnemer)

De wegbeheerder is initiatiefnemer en meldt het waterschap vroegtijdig de voorgenomen werkzaamheden. Wanneer het waterschap oordeelt, dat vervanging van de duiker om waterstaatkundige redenen noodzakelijk is, levert het waterschap de duiker aan de gemeente. Uitgaande van een nadeelcompensatie in relatie tot de leeftijd van de duiker kan hierin een nuance worden aangebracht. Uitgaande van de algemeen gehanteerde NKL-regeling is vergoeding aan de orde tot een maximale ouderdom van 20 jaar. Dit betekent dat de wegbeheerder de volledige kosten draagt vanaf 20 jaar voor vervanging van de bestaande duiker door een duiker met dezelfde afmetingen en dat het waterschap de kosten draagt tot 5 jaar. Is de leeftijd van 5 tot 20 jaar dan verlopen de kosten van het waterschap lineair van 80% naar 0%.

Als het waterschap aangeeft dat een grotere duikerafmeting noodzakelijk is, betaalt het waterschap de meerkosten van de grotere duiker.

Alle overige kosten zijn voor de wegbeheerder. De wegbeheerder voert de werkzaamheden uit en het waterschap verleent een vergunning voor de grotere duiker.

Tekstkader 2: Uitgangspunten buitengewoon onderhoud eindduiker

1. Het buitengewoon onderhoud van eindduikers van die uitmonden in tochten en vaarten is voor het waterschap.
2. Wanneer de eindduiker uitmondt in een hoofdvaart dan ligt het buitengewoon onderhoud bij de provincie als vaarwegbeheerder.
3. Bovengenoemde algemene afspraken gelden niet voor die specifieke gevallen dat er mondeling of schriftelijk andere afspraken zijn vastgelegd.

Bijlage 3: Toekomstige ontwikkelingen en wensen voor de Legger en het Beleidskader Waterschap Zuiderzeeland

De ontwikkeling van de legger en dit bijbehorende document staat niet stil, maar het is een continu iteratief proces. Als waterschap streven wij er naar om de legger jaarlijks te actualiseren en te verbeteren net zoals voorliggend beleidskader. Hieronder zijn een aantal toekomstige ontwikkelingen en wensen opgenomen waar we als waterschap aan werken met daarbij een jaartal ter indicatie wanneer dit wordt verwerkt in de legger:

Algemeen

- Leggerviewer van het watersysteem en de dijktrajecten samenvoegen tot één integrale leggerviewer met alle waterstaatswerken (2026);

Waterkeringen

- Uniforme en geactualiseerde leggerviewers voor alle dijkvakken (2025);

Watersysteem

- Waterbergingen binnen het stedelijk gebied opnemen in de legger als 'Waterberging' (berging op streefpeil) of 'Alternatieve Berging' (waterberging niet op streefpeil, zoals wadi's) (2025);
- Unieke profielen per watergang in plaats van een profielentabel met alle mogelijke profielen (2026);

Kunstwerken

- Meer (technische) gegevens vastleggen als leggerwaarden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de capaciteit van de gemalen en afmetingen van de stuwen (2027);